

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 72

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, MARCH 28, 1938

LETO XLI. — VOL. XLI.

Zanimivosti koncerta g. Šublja

Na povabilo vežbalnih krožkov Slovenske ženske Zveze je bil povabljen priljubljeni operni in koncertni pevec g. Anton Šubelj, da pride v Cleveland in priredi koncert. Ideja povabila je bila splošno odobravana, kajti stoteri bi radi zopet slišali pevca-umetnika, ki je pred mnogimi leti prvi prišel iz domovine in nam prinesel s seboj bogastvo lepe naše slovenske pesmi.

Dekleta in žene vežbalnih krožkov so marljivo na delu s prodajo vstopnic. Kot se nam sporoča je bilo že do včeraj prodanih nad 500 vstopnic h koncertu g. Šublja, ki se vrši v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave., v sredo 20. aprila ob 8. uri zvečer. Kdor se zanima, naj pohiti, da ne bo prepozno, ker vse kaže, da bo dvorana razprodana. Vsi sedeži so rezervirani. Glede vstopnic lahko pokličete Mrs. Albino Novak, 1135 E. 71st St. Tel. Henderson 1572.

Koncert bo izredno bogat in pester. Tentativni program g. Šublja za ta koncert je zapeti štirinajst naših najlepših narodnih pesmi, katere so vam najbolj pri srcu in v katerih uživate najlepše spomine na staro domovino. Poleg teh bo zapel g. Šubelj dve nabožni in poleg tega pa še dve ariji iz oper, skupaj torej 18 različnih napevov, in vemo, da bo akklamacija takoj ogromna, da bo g. Šubelj rad dodal še kaj povrh.

Pa ne bo samo koncert, pač pa kot slišimo je pripravljenih nekaj izredno krasnih prizorov na odru. N. pr. omenja se, da bo g. Šubelj zapel "Donavski valovi" in da je pripravljenih do 20 slovenskih deklet, ki bi tekom pesmi proizvajale umetniški ples na odru, posnemaje rahlo šuštenje valov. Vsa dekleta bodo oblečena v dolgih, sijajno belih oblekah, in bo prizor v resnici teatraličen.

Govori se tudi o nastopu slovenskega fanta in slovenskega dekleta v narodnih nošah, ki nastopita, ko bo g. Šubelj pel najboljšo slovensko narodno pesem. In še mnogo, mnogo drugega se pripravlja, pa ne smemo vsega izdati. Rečemo le toliko, da bo to večer prav kot nalašč ustvarjen za vas.

Prav prijazno so vabljeni ljubitelji slovenske pesmi v Barbertonu, Lorainu, Girardu in v drugih naselbinah. Slišali smo, da je bilo že sedaj v Lorain poslanih 20 vstopnic, v Barbertonu 15, pa tudi v druga mesta, kar vse priča, kako se javnost zanima za nastop našega pevca-umetnika.

Prosili bi rojake in rojakinje le, da čimprej naročijo vstopnico. Marsikomu bo žal, ko na večer koncerta ne bo mogel v dvorano, razven če bo moral stati, kajti sedeži so rezervirani in jih je na razpolago samo gotovo število. Čas koncerta se hitro približuje. Samo še dobri trije tedni preostajajo.

Nemčija namerava ustvariti podonavsko vojno brodovje. Anglija se čuti v tem prizadeto

Berlin, 25. marca. S priključitvijo Avstrije je Nemčija dobila v posest svojo najdaljšo reko — Donavo, ki odpira pot v posest centralne in vzhodne Evrope — v Čehoslovaško, Jugoslavijo, Ogrsko, Bolgarsko, vse dolgi do Črnega morja.

Včeraj je Hitler naročil poveljnikom mornariškega štaba nemške vojne mornarice, ustvariti posebno vojno brodovje za Donavo. Obenem je Nemčija prevzela od Avstrije dosedanjo avstrijsko "vojno mornarico."

Avstrija je imela na Donavi en stražni parnik, ki je nosil 60 ton in je bil oborožen z malim topom ter štirimi strojnimi puškami. Poleg tega je imela Av-

Španski poslanik

Fernando de los Rios, španski poslanik v Ameriki, bo imel govor v Clevelandu v torek 5. aprila in sicer v plesni dvorani mestnega avditorija. Španski poslanik je jako učen človek. Predno je bil imenovan za poslanika je bil rektor madridske univerze, justični in tujezemski minister.

Mestni proračun

Mestna zbornica je končno odobrila proračun za mesto Cleveland za tekoče leto. Vsi stroški bodo znašali \$16,837,000. V tem seveda niso vštet stroški za odplačilo na dolg, obresti, itd.

Cullitan za sodnika

Prijatelji državnega pravdnika v Clevelandu Mr. Cullitana, so začeli z agitacijo, da imenuje governor Davey Cullitana za člana najvišje sodnijske države Ohio. Če kdo zasluži ta urad, tečaj ga gotovo Mr. Cullitan.

Hitler prerokuje ogromno nemško armado

Berlin, 26. marca. Nemški diktator Hitler se je izjavil v svojem govoru včeraj da bo na dan plebiscita v Avstriji postal vodja največje armade na svetu. Volitve v Avstriji se vršijo 10. aprila. "Ko bodo glasovi preštet," je dejal Hitler, "tedaj bom siguren, da mi bo sledilo 50,000,000 mož, kamorkoli jih bom peljal. Narodni socializem bo prekorčnil nemške meje. Nihče ne more preprečiti Nemčiji, da ne bo zedinila vsem Nemcev na svetu.

Splošne vojne ne bo, pravi ameriški poslanik

London, 26. marca. Joseph Kennedy, ameriški poslanik v Angliji, je včeraj izjavil, da kolikor je njemu znano, Evropa v letošnjem letu ne bo doživela splošne vojne. Pomiril je Amerikance in izjavil, da lahko nemoteno gredo s svojim normalnim delom naprej. Kennedy je govoril na zborovanju American kluba v Londonu. Izjavil je, da so Angleži mnogo bolj mirni glede vojne kot so Amerikanci. Če bi kateri narod vedel kaj glede bližajoče se vojne, bi bil gotovo angleški, ker skoro sleherni vojna bi se morala financirati v Angliji. Kennedy je povedal tudi, da ima Evropa neomajno zapiranje v Ameriko. To se je zlasti izkazalo pretekli teden, ko je nastala denarna panika v Evropi in se je evropski kapital začel seliti v Ameriko, katero deželo smatra Evropa za najbolj varno na svetu.

Pivovarska industrija

New York, 26. aprila. Dne 7. aprila bo minilo ravno pet let, ko smo v Zedinjenih državah zopet dobili pošteno pivo na prizadevanje predsednika Roosevelta. Ob tej priliki naznanja Zveza ameriških pivovarjev sledeče: Tekom zadnjih pet let je pivovarska industrija plačala \$300,000,000 v plačah delavcem, \$45,000,000 za sode za pivo, \$1,600,000,000 v davkih, poleg tega, da je začelo poslovanje mnogo drugih industrij in so tudi farmarji imeli svoj delež s prodajo ječmena.

Smrtna kosa

V soboto okoli pol dne je naglo preminul Joseph Werner, star 45 let. Rojen je bil na Dunaju, bivša Avstrija. Ranjki zapuščala žalujočo soprogo Paulino, rojeno Pintar, pastorka Antona in pastorko Antonijo, nadalje Paulino poročeno Skojec, Dorothy poročeno McGuire, Edith, Catherine in Matildo. Pogreb ranjkega se vrši v torek jutraj ob 10:30 iz hiše žalosti na 646 E. 160th St. na sv. Pavla pokopališče pod vodstvom August F. Svetek. Bodi ranjkemu mirna ameriška zemlja!

Državlanska šola

Državlanska šola, ki ima svoje prostore v javni knjižnici na 55. cesti in St. Clair Ave., bo odprta še v četrtek 31. marca in v četrtek 7. aprila. Pouk bo tedaj prekinjen in se s poukom zopet začne 28. aprila, nakar bo trajal pouk do nekako sredine meseca junija. Skoro 250 učencev in učenek je sedaj vpisanih v to šolo.

* Protizidovski izgredi v Varšavi so napotili vlado, da je zaprla vse višje šole.

Pivo za Indijance

Washington, 26. marca. Več indijanskih rodov se je obrnilo na kongres z zahtevami, da se Indijancem dovoli zauživanje 3.2 pive in pozneje mogoče tudi bolj močne pijače. Prohibicija za Indijance je vpeljala ameriška vlada leta 1798. Velika kuzen je bila odrejena za vsakogar, kdor bi prodal ali daroval Indijancu opojno pijačo. Ta postava je še danes v veljavi. Dočim smejo belokožci vsepovsod piti opojno pijačo, je slednja Indijancem še danes prepovedana. Sleherni Indijance je ameriški državljani ipso facto, in Indijanci so se radi tega začeli pritoževati, zakaj nimajo istih pravic glede pijače kot njih belokožni prijatelji. Oddelek ameriške vlade za notranje zadeve, pod katerega pripadajo Indijanci, se sedaj resno bavi s vprašanjem, ali naj se Indijancem dovoli opojna pijača.

Novi državljani

Na zvezni sodnji v Clevelandu je bilo pretekli petek zaslišanje za pridobitev ameriškega državljanstva. Večje število naših ljudi je dobilo ameriško državljanstvo in sicer sledeči: Josephine Hrovat, Mary Mišić, Dragan Kalčević, Ana Kosec, Ana Primožič, Antonia Kovač, Theodore Bete, Peter Belach, Chas. Ribar, Peter Weber, Geo. Ditrich, John Zajc, Paul Weber, neimenovan; (ime tega rojaka približno ob drugi priliki), Jakob Tiber, Florijan Seretin, John Tiber, John Znidaršič, Geo. Božikov, Ivan Lesar, Tony Krasovec, Julia Jakšić, Ivan Skrajnar, Joe Ribich in Ana Benich, skupaj 25 novih naših ameriških državljanov. Dosedaj smo jih izkazali 55 v letošnjem letu, danes 25, skupaj 80 naših novih ameriških državljanov v Clevelandu v letošnjem letu. Vsem skupaj iskrene čestitke!

Davek na čelke

Mestna zbornica v New Yorku je dobila predlog, da se obdavči čelkovni promet trgovcev. Od denarja, ki ga imajo ljudje na čelkovnem prometu v New Yorku, bi morali plačati eno petindvajsetino odstotka davka. To bi zneslo \$5,000,000, kar bi se porabilo za relief. Toda, pravijo nasprotniki, posledica bi bila, da bi Newyorčani opustili čelkovni promet v New Yorku in poslovali z bankami v drugih mestih.

Poprave na sodnji

Predsednik Roosevelt je odobril WPA načrt, da se popravi Common Pleas sodnja v Clevelandu. Delo bodo izvršili WPA delavci in bo veljalo \$151,000.

Šola moderne umetnosti

Starši, ki pošiljajo svoje otroke v šolo moderne umetnosti so prošni, da se udeležijo seje v torek ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih.

Verižne trgovine

A. & P. verižne trgovine v Ameriki so prodale tekom prvih dveh mesecev letošnjega leta za \$7,000,000 manj blaga kot v istem času lanskega leta.

* Japonski zrakoplovci so včeraj v Santung provinci razbili 30 kitajskih zrakoplovov,

Roosevelt je dobil nov, moderen avtomobil

Gainesville, Ga., 26. marca. Predsednik Roosevelt je dobil nov avtomobil na 16 cilindrov, s katerim lahko vozi 95 milj na uro, popolnoma mirno in varno. Hitrost avtomobila je namenjena za slučaj, da je predsednik napaden in se ga lahko hitro odstrani. Avto je temno-modre barve. Med prvim in zadnjim sedežem so shrambe za strojne puške in plinske bombe. Tudi stopnišče avtomobila je izredno močno izdelano, da lahko drži več tujih detektivov, ki se vozijo s predsednikom.

Madridska vlada namerna oborožiti civiliste

Hendaye, Francija, 26. marca. Vlada lojalistov, ki ima sedež v Barceloni je dala povelje, da se morajo oborožiti vsi civilisti, da zastavijo pot generalu Francu in njegovi 100,000 mož broječi armadi, ki ogroža glavno mesto Katalonije — Barcelono. V Barceloni se nahaja danes 1,500,000 ljudi, deloma domačinov, deloma beguncev iz drugih pokrajin. Vojaški opazovalci ob francoski meji so včeraj prerokovali, da bo general Franco zmagal "v nekaj tednih," ako bo nadaljeval z ofenzivo na enak način kot dosedaj. Kakor hitro je zveza med Barcelono in Madridom pretrgana, bo vojne konec.

Prijeti sleparji

Zvezna velika porota je te dni odredila aretacijo sedem "financnikov" v Clevelandu, ki so sleparili z bančnimi knjižnicami onih bank, ki se nahajajo v likvidaciji. Ti financirji so ustanovili takozvano Hickox Corporation, ki se je pečala s tem, da je od ljudi kupovala bančne knjižice in v zameno jim je dajala nekatere note raznih korporacij, ki pa niso bile niti toliko vredne, kot papir, na katerem so bile tiskane. Na ta način so v dobrih dveh letih izvlekli iz ljudi nekaj nad \$500,000. Vsi obtoženi se bodo morali zagovarjati pred zvezno sodnijo, kjer jih čakata ostra kazni, lahkovernim ljudem je pa slučaj v ponovno svabilo, naj nikar in nikomur ne od dajajo svojih bančnih knjižic, ker dobijo za nje pol manj kot so v resnici vredne.

Mestna bolnišnica

Državni pregledovalci knjig so dognali, da tudi pri mestni bolnišnici v Clevelandu gospodarstvo ni tako, kot bi moralo biti. Vse preveč bolnikov je v tem zavodu, ki nikdar ničesar ne plačajo za zdravljenje, dasi je dokazano, da so dotični zmorni plačati. Toda mesto sploh ne tirja računov. Obenem je mestna vlada tekom leta 1936 kupila nepostavni, potom za \$55,000 vrednosti jestvin. Okrajni komisariji dolgujejo mestni bolnišnici \$6,700.00, bivši councilman McFarland dolguje \$104,00 in se mesto ne zmeni, da bi iztirjalo ta račun, dasi bi McFarland lahko plačal. Ko so bivšega councilmana McFarlanda vprašali, če v resnici kaj dolguje mestni bolnišnici, je odgovoril, da o tem pravi nič ne ve in da nikdar računa dobil ni. Tako se gospodari in zato nam nakladajo vedno nove davke.

General Franco je dospel z armado v Katalonijo. Lojalisti tepeni na vsej fronti. Prerokuje se skorajšnji konec civilne vojne

Saragossa, Španija, 28. marca. Cete nacionalističnega generala Franca so prodrle sinoči do Ceride v provinci Kataloniji, ki je zadnja provinca, ki je še ostala v rokah madridske vlade.

Očividno je sedaj, da bo španska civilna vojna v kratkem končana z zmago generala Franca. Strategična pot med Saragoso in Lerido je bila včeraj zasedena. Lojalisti se ne morejo umikati več, ker njim nasproti je — morje.

Kavalerija in pehota sta priborili generalu Francu prehod preko Cinco reke. S tem je bilo generalu Francu omogočeno priti v katalonsko provinco. Od Leride, katero mesto je general Franco včeraj zasedel, je samo

15 milj do Barcelona. Opaziti je zadnje dneve, da se lojalisti nikjer več resno ne upirajo. Postojanka za postojanko se podaja. General Franco je dobil zadnje dneve stotine topov in tisoče strojnih pušk v posest.

Takozvana "Mednarodna brigada," na katero so se španski komunisti najbolj zanašali in pri kateri je več Amerikancev, zlasti zamorcev, je prišla v past in bo skoro gotovo zgubljena.

Ujetniki, ki so prišli v oblast nacionalistov, pripovedujejo, da je vladna armada demoralizirana radi pomanjkanja discipline, hrane in streljiva. Tekom zadnjih štirinajst dni je armada generala Franca napredovala za 75 milj.

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev po številnih naših naselbinah

Kako "uči" Mladinski list, katerega izdaja S. N. P. Jednota za mladinski oddelek, lahko razvidimo iz sledečih stavkov, ki so povzeti iz zadnjega Mladinskega lista: "Dokler so bili Slovenci pogani, so bili svobodni, ko so pa postali kristijani so za vse večne čase zgubili svobodo! ! Ni čudno, da se dotični, ki piše to brozgo in potvorjeno laž v Mladinskem listu ne drzne podpisati, da ker ve, da bi ga prijeli za jezik.

V West Allisu je preminul znani trgovec John Bratanič. Vzela ga je pljučnica. Star je bil 40 let in doma iz Ljubnega na Spodnjem Stajerskem.

Jack Staudohar, So, Chicago, trgovec s perutnino v tamkajšnji naselbini, je bil pred nekaj dnevi napaden in oropan za precejšnjo svoto denarja.

Chicago. — Vincent Zupančič iz Oglesby, Ill., je bil v soboto zaslišan pred zveznim sodiščem na zahtevo naselniškega oddelka vlade, ki zahteva deportacijo Zupančiča v Jugoslavijo. Zupančič, ki ni državljan, je obtožen, da je izvršil zločinsko dejanje še v stari domovini, še predno je prišel v Ameriko. V nekem prepiru v gostilni v Celju je ubil osebo, nakar je bil obsojen za štiri leta v ječo. Po prestani kazni je leta 1907 odšel v Ameriko. Zupančič pravi v svojem ugovoru, da naselniška postava iz leta 1917, ki določa "moral turpitude" kot vzrok za odklonitev priseljenca, ne velja za nazaj. Sodnik je preložil nadaljnjo zaslišanje na 9. aprila, medtem pa ostane Zupančič v zaporih v Chicago.

V Frontenac, Kans., je umrl Alojz Slapsak, star 59 let in rojen v Pijavcih pri Krškem. Tu zapuščala žena, dva sinova in dve hčeri, tretjo hčer pa nekeje v Illinoisu.

V Evelethu, Minn., se je že ustanovil Pripravljeni odbor, ki bo odredil vse potrebno za sprejem 19. konvencije Kranjske Slovenske Katoliške Jednote, ki se bo tam vršila meseca avgusta. V Chicago je Mary Rihel takoj nesrečno padla po stopnicah pred svojim domom, da si je zlomila nogo. Nahaja se v bolnišnici, kjer bo morala ostati precej časa.

V Chicago je bil aretiran nekdo Karl Prinčič, star 36 let, na

obtožbo neke ženske, ki trdi, da jo je osleparil za \$820.00 z nekimi ničvrednimi delnicami. Prinčič, ki trdi, da je doma "iz Avstrije," je šele 11 let v Ameriki in ni državljan.

Nik Čičković bi imel 22. marca dobiti državljski papir v Chicago. Prišel pa je pred sodnika en dan prej in sicer kot obtoženec in ne kot prosilec za državljski papir. Obtožen je, da je ponarejeval drobiž. Čičković, ki je star 42 let, je priznal svojo krivdo in sodnik ga je poslal v zapor za 90 dni. Seveda njegova prošnja za državljanstvo je splavala po vodi.

V bolnišnici v Barbertonu, Ohio, je umrla Josephine Kopač, stara 58 let in rojena v Moravčah. V Ameriki je bila 34. let. Tu zapuščala moža in dve hčeri.

Manj relifa

Mestna vlada v Clevelandu se resno peča z vprašanjem, da v najkrajšem času zniža relif brezposelnim. Najprvo bo upejala strogo preiskavo, ki naj dožene koliko "sleparjev" dobiva relif, ki ga ne potrebujejo. Enaka preiskava bo vpeljana tudi glede oddaje WPA del. Zadnje čase je prišlo na dan 41 slučajev ljudi, katerih vsak je imel nad \$3,000 na banki, pa so dotični dobili ali relif ali pa WPA delo. Poleg tega trdi župan Burton, da ima mesto Cleveland za mesec april samo \$500,000 na razpolago za relif, potrebuje pa \$850,000.

Srečen človek

Michael Doering, ki je blagajnik neke jeklarske družbe v Clevelandu, je stavil na konjske dirke, ki so se vršile te dni v Angliji. Zadel je drugi glavni dobiček in bo dobil izplačanih \$75,000. Več drugih manjših stavov so dobili razni Clevelandčani.

Izreden žepni tat

Na policijski sodnji je bil spoznan krivim žepne tatvine Milton Noble, star 27 let. Noble ima sicer samo eno roko, toda znal je krasti, kot bi jih imel deset.

Za kulturni vrt

Na koncertu g. Schifferja je darovala za Jugoslovanski kulturni vrt Mrs. Karolina Gabrenja iz Ivan Ave. \$1.00. Prav lepa hvala!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 72, Mon., March 28, 1938

Davek na verižne trgovine

V svojem govoru je predsednik Roosevelt nedavno povedal tudi sledeče: "Govoril sem pred kratkim o mnogih aktivnostih, katerih nikakor ne bi smeli trpeti v naši demokraciji, napenjanje cen, nepošteno kompeticijo in businessu, ki je zlasti naperjena proti malemu trgovcu in različne monopolistične akcije. Brez ozira, kako jih nazivljemo, izkoriščanja, zla ali nesrečna dejanja — demokracija tega ne bi smela trpeti. Monopol — v tem so vštete verižne trgovine — vselej slabi, ne pa čvrsti vlado, zlasti pa ugonablja neštetne male trgovce vsako leto.

Bela hiša je odprta vsak čas ameriškim državljanom, ki prihajajo z zdravimi nasveti, kako bi se iznebili zlov, radi katerih trpi naša trgovina vsled nepošteno kompeticije. Mi ob vsakem času z veseljem sprejememo vsakogar, ki nam želi pomagati v našem boju, da se narodno premoženje Amerike razdeli bolj pravično. Kritikov ne potrebujemo, pač pa ljudi z zdravimi nasveti, ki nudijo nekaj boljšega, kot kar imamo danes. Nam je znano, da jih je nekaj v Ameriki, veletrgovcev, velebankirjev in industrialistov, ki se bodo borili do zadnjega moža, da obdržijo avtokratično kontrolo nad industrijami in financami naše dežele, ki so danes v njih oblasti. In s to malenkostno peščico bomo imeli boj brez vsakega kompromisa, dokler ne pride dan zmage za ogromno večino ameriškega naroda.

Predsednik Roosevelt je ponovno poudarjal enako stališče, ko je poslal kongresu poslanico, v kateri je omenil sledečo idejo: "V Ameriki je običaj, ki bi moral biti po mišljenju večine odstranjen, uničen... nepoštena kompeticija, ki poganja manjše producente v pogin in smrt. Vse preveč se je bogastvo strnilo v rokah maloštevilnih. Vse preveč imajo besedo posamezni bogatini, ki odločujejo o usodi naroda, namesto, da bi vlada, kateri je ustava dala pravico skrbela, da ima narod dovolj kruha, dovolj obleke, dovolj zabave in dovolj poštene vzgoje, ki je primerna svobodnemu ameriškiemu državljanu."

Iz teh izjav predsednika Roosevelta lahko sleherni razvidi v katero smer gleda predsednik Zedinjenih držav. On je odločnega mišljenja in prizadevanja, da varuje in ščiti interese malega trgovca proti monopolistom, kakor jih predstavljajo verižne trgovine. Toda dokler bo narod sam zavezan po kričeči reklamirani in bo drvel tja, kjer ponujajo "več in cenejeje," dočim dobijo v resnici manj in dražje, toliko časa bo vsako vladno prizadevanje zaman, da ubije monopol in pomaga malemu trgovcu na noge," je rekel kongresman Patman.

Predsednik je ob številnih prilikah izjavil svojo naklonjenost napram malemu trgovcu. V svoji nedavni poslanici kongresu, ko je govoril o davkih, je med drugim povedal tudi sledeče:

"Naše posebno prizadevanje mora biti usmerjeno k prizadevanju, da olajšamo breme, ki ga nosijo danes mali trgovci v Ameriki. Mali trgovci, da, celo oni, ki posedujejo nekoliko večje trgovine, se morajo danes boriti z ogromnimi težavami za obstanek. Jaz sploh ne morem razumeti, zakaj drvijo ljudje k milijonarskim podjetjem, nosijo na kup, kjer je kup že prevelik, dočim siromaka podirajo in tlačijo kar naprej. Dolžnost kongresa je, da napravi s pravično postopajočo koncem temu. Ljudje tako radi zabavljajo glede milijonarjev, v resnici so pa sami krivi, da se zbira premoženje v maloštevilnih rokah, ker podpirajo podjetja, ki štejejo na milijone dolarjev, dočim izpodirajo malega trgovca, ki se bori za svoj življenski obstanek."

Ni še dolgo tega, ko se je eden izmed svetovnih vladarjev pred kratkim izjavil, da bi stokrat raje imel 10,000 ljudi pod svojo vlado, ki bi lastovali 10,000 trgovin, kot pa da bi imel enega človeka, ki bi bil lastnik 10,000 trgovin. Tozadevno se je izjavil tudi predsednik Roosevelt v svojem govoru v Cheyenne, Wyoming, rekoč: "Globoko doli v mojem srcu imam mnogo več simpatij za poljedelca ali lastnika farme, ki poseduje 100 glav živine ali sto akrov zemlje, dočim nimam nobenih pravih simpatij za človeka, ki je lastnik kmetije, ki obsega 10,000 akrov in šteje na tisoče glav živine na svojem posestvu. Menda ste vsi enakega mnjenja z menoj, če vam rečem, da je 100 farmerjev, ki skupno posedujejo 10,000 akrov zemlje večja zadovoljnost za deželo, kot pa en farmer, ki lastuje enako veliko zemljišče. Naše prizadevanje mora biti v tem, da čimprej in bolj pošteno razdelimo našo zemljo, da bo od nje imelo vedno več ljudi pošteno življenje in stalne dohodke."

(Konec prihodnjici.)

Kaj pravite!

Anglija, Francija in Italija so igrale kaj žalostno vlogo pri zadnjem Hitlerjevem zamahu v osrednji Evropi. Poprej so rožljale s sabljo in vplile: roke proč od Avstrije! Ko se je Hitler postal Avstrijo, navzile tje grožnje, omenjene tri velešile vihajo brke in grozijo: roke proč od Češke! In če se bo Hitlerju zahotelo Češke, bodo te tri mogočne države rekile: naj bo, ampak poskusi z Ogrsko, pa ti bomo pokazale. Hitler se jim smeje v brk in dala po svoje.

BESEDA IZ NARODA

Komunizem, fašizem in katoliška Cerkev

Obrambni govor Rt. Rev. Msgr. Vitis Hribarja v cerkvi Marije Vnebovzete v Collinwoodu

V nedeljo 27. februarja 1938 je imel č. g. župnik Rt. Rev. Msgr. Vitis Hribar obrambno pridigo, ki se je po priliki takole glasila:

Spostovani poslušalci! Živimo kakor sami izkušate v razburkanih, razrvanih časih. Vse vre. Nič stalnega. Postavljajo vse na glavo. Vse hočejo preizkusiti. Zmešano je dobro s slabim. Katoliška Cerkev je edina ustanova, ki gre mirno svojo zarisano pot naprej, vabeč in vodeč množice za seboj, ki ji hočejo slediti. Ona sledi po stopinjah svojega Učenika, ki je Pot, Resnica in Življenje; kdor hodi za njo, ne bo taval v temi in negotovosti, ampak bo hodil v svetlobi v jasnem dnevu. Katoličanom je danes bolj treba kot kdaj poprej, da hodimo po njenih stopinjah in razrešujemo probleme v svitu njene luči, modrosti in skušnje, in bomo našli rešitev iz mnogih gorja in stisk. Mnogo je danes krivih prerokov, ki nam obetajo, da nam pokažejo in nas pripeljejo v svoj raj, če jih ubogamo.

Ena velika struja modernega časa je komunizem. Ta sistem so uveljavili v velikem državnem obsegu v Rusiji. Njih temeljni nauk je: Ni Boga, ni hudiča. Dr. Fulton Sheen, velik zagovornik krščanstva današnjih dni, pravi: Komunisti v vseh svojih naskokih na Boga nas niso prepričali, da ni Boga, pač pa so nas prepričali, da je hudič; pogledajte samo njihovo pošetje v Rusiji, Španiji, Mehiki, če more hudič delati kaj slabšega. Podlaga temu sistemu je docela zgrešena in napačna. Če ni Boga, kaj pa je zadnji vzrok? Pesek, voda, elektrika? Vsak bo priznal, da je človek vendar bolj pameten kot elektrika. Vsak človek pa ve, da je v naravi toliko prečudnih in nedoumljivo skrivnostnih reči, ki jih človek ne more rešiti. Razloži mi, odkod ima uho vosek v sebi? Človek ne je vosek, pa le pride vosek v uho! Zakaj voda in elektrika spravi vosek ravno v uho, zakaj ne v usta? Odkod možgani, ta čudež v stvarstvu; odkod oko, najbolj fini umotvor, odkod človekov organizem? Če bi človeka razkrojil v posamezne elemente, iz katerih človek sestoji, in bi te sestavine prodal, bi zadele okrog en dolar sedem in dvajset centov; to je nekaj fosfora, železa itd., in iz teh sestavin je naredila neumljiva elektrika in voda tak umotvor kakor je človek in vsa druga nešteta čuda v naravi, največji red, postavilo? Kjer je postava, mora biti postavodajalec. Zares čudno, da bi se našel sicer bistri slovenski um, ki bi tako globoko zabredel, ki bi tajil pametnega Stvarnika. Komunizem ga popolnoma zanika, zato je popolnoma nevzdržljiv pred vsako človeško pametjo, ker sloni na nespametnosti. Toliko o komunizmu kar se tiče modroslovne ali filozofske podlage. Komunizem sloni na neumni nespameti.

Kako deluje komunizem v praktičnem življenju? Rusija je zadosti žalosten zgled in poskus v tem. Nasledki komunizma: 15,000,000 mrtvih ljudi, največ vsled stradanja, drugi so bili naravnost pomorjeni; strah in trepet v deželi, niti dihati se ne upa; najprvo so padli po cerkvah in duhovništvu; pri teh ljudeh je prvi križec duhoven, on je vzrok vsega zla na svetu. Za tem so prišli lastniki kakega posestva, končno pa delavci in kmetje v pretežni večini, ki so največ trpeli. Tu vam je delavski rdeči raj! Ta rdeči raj je namakan z veliko reko rdeče človeške krvi, ki je bila nedolžno prelita po krutem boljševiškem zmaju. Ko se bo ta zmaj prenasitil krščanske človeške krvi, se bo začela kisati ta kri v njegovem želodcu, bo začel bruhati to kri, potem pa poželji svoje boljševiške krvi. Kri mu je njegova navadna hrana. Prične se likvidacija (splošna morija), čiščenje; na vrsto pridejo veliki predstavniki in uradniki komunizma. Eden za drugim izgubi glavo — svinec je poceni. Poročila trde, da so v enem letu poslali do štiri tisoč uglednih stavbenikov komunizma brezbrizno v krtovo deželo.

Ali moreš kaj drugega pričakovati od sistema, ki nima Boga? O — da, pač ima bogea — človeka; menda nihče ne bo trdil, da je elektrika bolj pametna kot človek, torej človek je bogec, ne elektrika. Naj pa ta človek-bogec znori ali zbesni, takrat pa pride na vrsto tako dolgo zaželeni in pričakovani rdeči raj na Ruskem!

Strašna šola za narode, če so sploh zmogni narodi, da se kaj nauče od drugega naroda. V stari domovini molijo pri sv. maši:

"Odrešenik sveta, reši Rusijo!" Na Ruskem so menda hoteli imeti boljševizem, saj ubranili se ga niso; kako se ga sedaj iznebiti? Narod ima navadno take vladarje, kakršne zasluži in hoče imeti; komunizem kot vladavina je polomija, strašna šiba božja, katero so si pa sami prostovoljno naprtili. Naj torej ne grajajo Boga, češ, Bog nas kaznuje — kaznovali ste se le sami.

Kjer vlada komunizem ni sledu o svobodi; enakost je v tem, da so vsi egiptovski sužnji diktatorja; kdor se ne strinja z njegovo voljo, hajdi mu svinca nasujejo v glavo. — Popolnoma prav! — Diktator je bogec — Boga ni — kar on reče in misli je neomejena absolutna resnica in pravica; to je dokler tega bogca drugi bogec ne požene s prestola. Kakšna zabloda in zmešnjava v dvajsetem stoletju!

Druga rešitev se nam obeta v fašizmu; tam je "pomoč in raj." Medtem ko je komunizem prišel na prestol na divjem konju ropa in morije in ustvaril svoje aristokrate-privilegijev (posebnih predprav), pa pride do moči fašizem s politiko; fašizem je nauk: DRŽAVA JE VSE. Država je pa končno zopet diktator, ki se je prikopal do prestola s politiko. Fašizem je nekoliko bolj počasen v svojem razvoju in delovanju, a v bistvu je isto: Boga ne pripozna. Končno je diktator zopet najvišji bogec ali po njegovem — država. Njega se MORA ubogati v vseh točkah, ako ne, te čaka ista usoda, kakor v komunizmu — glavo izgubiš. Pred kratkim je predaval nemški knez v Akronu, Ohio, trdeč, da so v enem letu v Nemčiji likvidirali (glave so jim odsekali) nad 1,200 odličnih zastopnikov katoličanstva. Kjer je oblast osredotočena v eni osebi je vedno opasno. Kjer je ta oseba poleg tega še bogec in drugega Boga ni, in kadar ta bogec ali diktator znori ali zbesni, jo, potem beži č. moreš. Polomija je nezogibna, dokler ta miselnost (ideologija) traja.

Katoličan ne more odobravati ne komunizma, ne fašizma; more se le prislilno prilagoditi v fašizmu, dokler mu pustijo Boga častiti po svoje; kadar pa postane češčenje živga, pravega Boga izdajstvo, potem je

pa zanj edino: ali mučenštvo, ali ako vidijo, da so v večini in imajo dobro priliko zmage, da se organizirajo kot državljani in spuntajo ter upro tem bogcem.

Stalna zadovoljna oblika vladavine ne more biti pod temi pogoji; fašizem je odvisen bolj od posamezne osebe diktatorja, kakor pa od sistema samega. Zato se katoličani morejo prislilno prilagoditi pod gotovimi pogoji fašizmu, nikoli pa ne komunizmu, ker je ta že v bistvu brezboštvo, v katerem je češčenje pravega Boga — izdajstvo. Katoliška Cerkev lahko shaja z vsako obliko vladavine, bodisi monarhija, kjer vlada cesar ali kralj, bodisi ljudovlada ali republika, kjer ljudstva vlada, bodisi oligarhija, kjer jih sama nekaj vlada; le da se dovoli resnična svoboda vesti, da se človeku pripozna njegovo bistveno dostojanstvo, da je ČLOVEK PRVI, ne država, da ima kot človek NEDOTAKLJIVE PRAVICE, katere mu NE MORE in NE SME nihče krati, nobena država, noben diktator.

V ekonomskem gospodarstvem vprašanju, ki je danes najbolj pereče, kako stališče zavzema katoliška Cerkev? Pravijo, da je cerkev s kapitalisti! Zakaj? Ali niso pretežna večina naših župnij delavci in kmetje? Poglejte naše župnije tukaj ali v Sloveniji, koliko imamo velekapitalistov v naših župnijah? Ali ni ravno katoliška Cerkev upostavila toliko praznikov, da se je odpočil trpin? Kaj so rekli slovenski liberalci in židje? Cerkev je nazadnjaška, ker ljudem ne da zaslužiti. Hvalili so sistem liberalizma, ki je dovoljeval izkoriščati delavca, ko je moral še v mojem času garati večkrat po 18 ur na dan; in ni mogel iti k sv. maši, ker je bil ves izčrpan in izmučen. Delali so noč in dan za DOBIČEK in profit liberalnega velekapitala. Liberalizem je pač zagovarjal svobodo, vsak lahko dela kar hoče in kakor hoče, kar pa ni bilo drugega, kakor da je močnejši in bolj pretkani zaslužjeval slabotnejšega. Katoliška Cerkev je svarila in opominjala velekapitala, a vse zaman; prišla so leta, ko je bilo praznikov 4 do 5 let brez posledica, dan za dnem vsled brezposelnosti — nasledke dobičakarje — željne samopašne liberalne svobode. Ali ni bila ravno katoliška Cerkev, ki je prepovedala vse obresti, ko se še namreč imela oblast v splošnem kulturnem svetu. Slovenski liberalci in židje so kleti cerkev, da ne zna pomoževati premoženja, ki se je nakupičeval le v rokah nekaterih; drugi so pa postajali vedno, redno in stalno proletarci (nemaniči). To vse pa je rodilo moderni socializem in komunizem.

Protestantizem je zavrgel oblast katoliške Cerkve; iz tega se je rodil neboljiv otrok LIBERALIZEM — ekonomska svoboda. Vsak zase, kakor in kar hočeš, samo da si nagrabiš; ta neomejena svoboda je rodila moderne egiptovske sužnje; skupni blagor in dobrina ni več štela; liberalizem je postal posebljena sebičnost. Eni so grabili milijone, drugi so postajali proletarci; zaslužek negotov, večkrat nezadosten. Ali se je čuditi, ako ljudje, pametni in razsodni, ne preurede tega, da bodo začeli kamni vpiti? Zdavno je že papež ponovno opominjal, da je treba to spremeniti, da je treba v prvi vrsti gledati in skrbeti za revnega in za splošno blaginjo. Smejali so se mu, češ, papež je nazadnjak, ne razume posla v gospodarstvu; on naj se drži svojih postav in svoje zakristije. Tako razumni socializem in komunizem, kar je prava in zdrava ideja na sebi, a žalibog, oba sta zašla na stran — na kriva pota. Treba je

ekonomski red tako preurediti, da bo v državi skupna socialna dobrina, ne pa dobiček posameznika, prva.

Kakšen nasvet ima katoliška Cerkev za rešitev iz te zagate?

Papeži svetujejo, da se ekonomski ali gospodarski red tako preustroji, da bo delavec postal tudi SOLASTNIK v neki meri ali v posestvu, ali v oskrbovanju, ali v dobičku. Potem se bo delavec čutil vse drugače, ker bo solastnik; on bo čutil, da ima človeško dostojanstvo, bo bolj zvesto in vztrajno delal, ne bo sedel v sedečih štrajkih na svoji mašini, ker je pač njegova mašina njegova last; se ne bo dajal zavajati komunizmu v temne in krute blodnje. Delavec mora imeti zasigurano prihodnost; njegovo dostojanstvo kot človek mora imeti neukrnjeno, on mora imeti možnost, da stori svojo dolžnost napram svojemu Stvarniku. Medsebojna tekma mora imeti gotove meje in nadzorstvo; dela se za potrebo, ne samo za dobiček; država naj uravnava ter nadzira, ne pa zaslužuje svoje državljane, potem bo enakost med ljudmi, ki imajo vsi človečanske pravice do življenja in svobode, katero svobodo država tudi prisili vsakemu.

V gospodarstvu sta dve nasprotni smeri. Velekapitalizem trdi: ves dobiček pripade le njemu; druga smer je komunizem: ves dobiček pripade le delavcu, ki proizvaja iz kapitala različne izdelke. Tretja smer je pa pravnična sreda, katero zastopa katoliška Cerkev: kapital imej svoje, kar mu gre, kar je pravično; delavec pa tudi imej pravičen delež, ki mu pripada po vsej pravici. Če se velekapitala premoženje množi socialno, naj se množi tudi premoženje delavca socialno; to je, da postane tudi delavec solastnik, ker on je glavni proizvajatelj. Delavec naj ne bo samo tovariš (kame-rad), ampak naj bo velekapitalista brat. Papeži posvečajo posebno pažnjo ekonomskemu redu, da preuredi v duhu v pravični smeri. On svetuje, da bi ustanovili gotove skupine in jih združili v posamezne unije ali cehe. Tako naj bi napravili unijo delavcev, unijo trgovcev, kmetov, advokatov, zdravnikov in vseh drugih posameznih stanov, ki bi vladali in gospodarili samostojno ter odločali, kar je v njih posebno korist. Država naj se pa ne vmešava v njih zadeve, ampak naj nadzoruje ter urejuje, kar je neobhodno potrebno, da ne uniči iniciative v človeku, da ne zaslužuje svojih državljanov in tako bo postala prava zastopnost in zadovoljstvo v državi.

V Parizu sem opazil na velikem posloju sledeče besede: Egalité, Liberte, Fraternité (enakost, svoboda, bratstvo). Te rečenice so rabili Francozi v času svoje revolucije. Ta enakost je bila revoluciji, komunizmu in fašizmu, da so vsem glave sekali na ENAK način. Ta svoboda jim je bila lastna v tem, da je močnejši tlačil k tlom slabjšega. To bratstvo so si izkazovali v tem, da so se tovariši največjih glav združevali in vladali s kruto roko, dokler ni zopet drugi pahnili tovariše z njih prestola.

Enakost, svoboda in bratstvo so lepe besede, ampak ostanejo le prazne fraze, dokler ljudje ne pripoznajo enega živga, pravega Boga kot svojega očeta, in Kristusa njegovega sina kot svojega sobrata. Krščanstvo pravo, delavno, ki je zidano v delavni ljubezni, more edino pripeljati človeka do tega zanjeljenega cilja. V krščanstvu je enakost. Ne v vseh točkah, ker ljudje so različni, ampak v bistvu pa, ker so otroci božji brez razločka drugih manjših razlik. Svoboda ima vsak človek do življenja, svoboda, da se spopolnjuje in išče svoje nad-

zemске sreče. Bratstvo je v krščanstvu, ker je kristjan sobrat Kristusov. Vsi imajo pravico do božjega kraljestva, vsi so otroci božji in bodo tako imenovani.

Kakšna škoda, da katoličani ne stopimo na prosto in ozna-njujemo katoliški nauk o socialnem življenju! Nekatoličani in drugi ljudje s svojimi temnimi nauki in večkrat napačnimi nazori kriče in vpijejo množicam: "Sledite nam!" Katoličani pa smo le preveč mirni in tihi, mesto da bi šli na javne prostore in tam vabili in učili ljudi, kje je pravica, kje je rešitev in kje je prava pot, ki vodi do sorazmerne mirne sreče na zemlji. Katoličani danes najbolj rabimo pravih močnih zavednih voditeljev. Množice bodo sledile onim, ki vpijejo. Če smo bili dosedaj katoličani prebojazljivi je gotovo skrajni čas v moderni dobi, da gremo na plan, da se zavemo, da imamo pravico in resnico in da smo tudi pri volji žrtvovati ter delati za pravico in resnico.

IZ PRIMORJA

— Ni ga skoro dneva, da se ne bi zgodila kaka nesreča s strelivom, ki je ostalo iz za svetovne vojne. Gotovo se vsaki mesec pripetijo nesreče, ki zahtevajo nekaj smrtnih žrtev. Dasi je pobiranje strogo kaznovano, posebno sedaj, ko je oblast izdala strogo naredbo, kljub temu so včasih ljudje prisiljeni, da sežejo po takem zaslužku, drugič pa se zgode take nesreče zaradi neprevidnosti otrok in fantov. Zalostna statistika nesreč z vojnim strelivom še ni dovoljno izučila naših ljudi. — Tako moramo zabeležiti zopet tri strašne nesreče na Goriškem. V Solkanu so trije fanti, David Doljak, Stanko Zgubin in Vladimir Skompare, vsi stari okrog 13 let, našli ob Soči precej veliko granato, katero so hoteli prenesti na dom. Med potjo jim je padla na kamenje in eksplodirala. Doljaku so drobci razparali trebuh, Skompare je dobil težke rane na hrbtu, Zgubin pa po obrazu in prsih. Vse tri so takoj odpeljali v goriško bolnico, kjer upajo, da jih bodo rešili. — Ivan Leban, star 24 let in Franc Rutar iz Tolmina, sta našla v gozdu veliko granato. Pri odpiranju jima je eksplodirala in oba smrtno ranila ter vrgla 10 metrov stran. Lebana so našli s polomljenimi nogami in veliko rano na trebuhu, že mrtvega. Rutar pa je dobil številne rane po vsem telesu. Prepeljali so ga v bolnišnico v kritičnem stanju. — Šesta žrtev je padla zopet v Gorici. 19-letni Josip Trampuš je našel na poti bojišča goriškega grana to, ki je eksplodirala, ko jo je hotel odpreti. Drobci granate so ga razmesarili. V obupnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl.

Gropada. V hiši čevljarja 70-letnega Ivana Gregoriča se je razletel električni števec. Plamen eksplozije je objel tudi starca in mu povzročil velike opekline. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Če verjamele al' pa ne

Mala Anica gleda skozi okno. Naenkrat veselo poskoci in teče iz hiše. Tam veselo pozdravi teto, ki je prišla iz bližnjega mesta na obisk čez praznike. "No, kako se kaj imaš, Anica?" jo vpraša teta. "O, dobro! Veš, teta, nove čevlje bom dobila za veliko noč."

"To je pa lepo! Kako pa kaj ata in mama?"

"O, ta dva te pa komaj čakata. Ko te je naš ata uzrl skozi okno, je rekel: Še te nam je bilo treba!"

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namiznem izvirniku K. Maya

"Ne verjamem. Jezdili bomo mirno dalje, pa ne v smeri, ki jo nakazujejo nalomljene veje, ampak nekoliko bolj na desno, da bo več prostora med nami in njim.

Počakal bom nekaj trenutkov. Jezdite sami dalje! Kmalu pridem za vami.

In še tole, Halef! Vzemite puško v roke! Ne vemo, kaj vse se utegne zgoditi. Z Miriditom bom že sam opravil. Ti pa pazi na druge! Če bi kje slučajno zagledal tistega Suefa, mu takoj požen krogljo v glavo!"

"Razumem!" je pokimal Halef.

"In ker naš dobri Afrit nima orožja, moramo mi poskrbeti za njegovo varnost. Očko in Omar naj ga vzameta na sredo, ti pa boš jezdil trdo za njim in boš koj pri roki, če opaziš kaj sumljivega!"

"Ne skrbim se, effendi! Takoj bom prijel tistega sumljivega Suefa!"

Moj hadži me je čisto dobro razumel. Z menoj vred je bil prepričan, da je pritikavi Afrit naročeni vohun Suef. Mirno sem mu ga lahko prepustil, ustrelil bi ga, če bi poskušal pobegniti.

Krojač me je v skrbeh in negotovno gledal.

"Effendi, ne brigaj se za mene!"

"Moram! Z nami potuješ, sovražnik iz naših sovražnikov. Če te najdejo pri nas, te z nami vred ubijejo. Branili te bomo.

Mojih tovarišev ne smeš zapustiti, sicer se ti utegne pripetiti nesreča, ki bi za njo mi ne bili odgovorni. Le pri nas si varen!"

"Ne boš jezdil z nami?"

"Ne. Zaoštal bom nekoliko."

"Zakaj?"

"Strah me je. Miridit naj najprej vas ustrelj. Pojdite!"

Halef se je nasmejal in mignil z očmi po Miriditovi sledi. Uganil je, da pojdem za njo.

III

Dvoboj.

Počakal sem, da so izginili za grmovjem, ter počasi odjezdil na levo po Miriditovi sledi. Napeto sem pazil na vse strani. Miridit me je utegnil mnogo prej videti ko jaz njegega. Krenil sem še bolj na levo ter jezdil vzporedno z njegovo sledijo.

Grmovje je stalo neredko, osem do deset metrov narazen. Za vsakim grmom sem obstal, prisluškoval in previdno prežal. Konja je imel s seboj, zanesel sem se, da ga bom slišal topotati ali pa prhati.

Tedaj sem čul oster žvižg. Glas je prihajal od desne, kjer so jezdili tovariši.

Kdo je zažvižgal? — Halef? — Da bi me posvaril? Ne! Izbral bi si drugačno znamenje. Krojač? — Sta se z Miriditom dogovorila, da bo zažvižgal, ko pridemo do zasede? — Skrajno predzren je bil! Saj sem mu vendar pravil, da vem za njegove nakane.

Komaj da je odjeknil žvižg, sem že čul izza bližnjega grma, kot da bi bil nekdo vzdiknil: "Končno!" Obenem so zamolklo zatopotala kopita.

Vzravnaval sem se v sedlu in prežal čez grm.

Res! Miridit je pravkar skočil v sedlo. Menda je stal ali pa sedel poleg konja in čakal na znamenje. Tudi sam sem se vzravnaval v stremenih ter gledal ven ne ravnino.

Priznal sem si, da si je izbral dober prostor za napad. Ko blisk je bil lahko na nas, pobil svojo žrtev in prav tako naglo spet izginil v grmovju. Njegov nagel napad bi nas iznenadil, prestrašeni bi na obzoru niti mislili ne.

Napad si je torej res prav

lepo zamislil. Pa računal je brez mene. Temeljito sem mu sklenil zmešati račune, že med potom v grmovje sem si odvil lasso od pasu.

Lasso je v spretnih, izurjenih rokah strahovito orožje. Napačno pa je naziranje, da lasso poznajo samo Indijanci. Vsi nomadi-živilorejci ga poznajo vsaj v bistvu, oblika in način uporabe sta seveda različna.

Zato ni bilo prav nič smešno, da sem vzel na potovanje po pustinjah Orienta s seboj tudi svoj ameriški lasso. Saj sem vedel, da bom srečaval nomade-konjerejce. In res mi je moj trdno spleteni, petnajst metrov dolgi jermen zelo koristil in mi nekajkrat rešil življenje. Bil je pristen indijanski lasso, delo indijanskih rok. Žal sem ga moral razrezati, pri razvalinah babilonskega stolpa je bilo, pa spletel sem si drugega, ki sicer ni bil tako dober, pa vendar trden dovolj.

Privezal sem konec jermena na sedlo. Vnaprej sem vedel, kako se bo razvil dvoboj, ujeti sem mislil Miridita. Nikdar v življenju še pač ni videl lasa in zato tudi vedel ni, kako se mu je treba ubraniti. Da bi ne zasumil, kaj nameravam, si ga nisem koj nakolobaril na roko, ampak ga zaenkrat obesil na sedlo.

V roko sem vzel medvedarico, edino orožje, ki sem z njim mogel prestreči čakan.

Miridit je sam pravil, da me bo napadel s čakanom, če mi s sesekanim svinčcem ne pride do živca. Tolažil se je, da hajduškega čakana pač še nikdar v življenju nisem imel v rokah. Tisto je bilo sicer res, pa bal se hajduškega čakana vkljub temu nisem, ker sem se mnogo uril in vadil v rabi indijanskega tomahawka, ki je čakano zelo podoben. Miridit je pravil, da je mojster v metanju čakana. No, moj učitelj v metanju tomahawka je bil neprekosljivi Winnetou. Prepričan sem bil, da je temu balkanske-mu roparju Winnetou še že tudi kos.

In ne samo v metanju tomahawka sem se uril, tudi brambere me je Winnetou učil. Ubrani pa se napadeni tomahawku s puško. Ko vrže napadalec tomahawk, mora napadeni natančno preračunati, kam je namerjen, in točno mora razločevati na naglo se vrtečem tomahawku toporišče in sekuro, sicer udari tomahawk okoli cevi in nazadnje vendarle zadene. Prestreči pa je treba tomahawk s puškino cevjo. Kopito je treba držati z obema rokama, ker je udarec silen in ker se je sicer lahko zgodi, da dobi napadeni puško s tomahawkom vred v obraz. Cev je treba držati poševno, da jo zadene tomahawk v ostrem kotu in se v totem kotu odbije.

Ni lahka ta umetnost, dolge vaje je treba za njo, pa tudi telesne moči, bistrega očesa in prirojene spretnosti.

Položaj je bil tale. Obrnjen sem bil v smer, koder so jezdili tovariši, Miridit pa je bil na moji levisi. Napeto je prežal za nami.

Videl sem, da je hlastno in nevoljno zaokrenil z glavjo. Jezzen je bil, da se Suef ne drži nakazane smeri. Da nisem poslal tovarišev dalje na desno, bi bili jezdili čisto blizu mimo Miridita.

Predaleč zunaj so mu bili, ni jih dobro videl, vsaj za strel ne. Pognal je konja in jezdil izprava počasi, pa vse hitreje, nazadnje v diru.

(Dalje prihodnjic.)

1938	MAR	1938
Sa	Mo	Tu
6	7	8
13	14	15
20	21	22
27	28	29

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

APRIL

3.—Pevski zbor Sloga, pomladanski koncert v S. N. Domu.

10.—Jugoslovanski pasionski klub, Pasionka igra v avditoriju S. N. Doma.

17.—Koncert mladinskega pevskega zbora "Kanački" v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

17.—Slovenska mladinska šola SND, prireditev ob zaključku šolskega leta v avditoriju S. N. Doma.

20.—Šubljav koncert v S. N. Domu na St. Clair Ave.

21.—Veseloigra v S. N. Domu na 80. cesti, "Micki je treba moza."

23.—Baseball klub društva Mir št. 10 SDZ, ples v S. N. Domu na 80. cesti.

23.—23d Ward Democratic Club, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

23.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi velik ples v Slovenskem domu na Holmes Ave.

24.—Jeanette Perdan-Juttner pevski koncert v Public Auditorium (malo gledališče).

24.—Minstrel Show, priredi ga Serenaders Glee Club v S. N. Domu na 80. cesti.

24.—Združeni Slovenci na Jutrovem priredijo igro v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

24.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi plesno veselico ob priliki 11-letnice društva.

24.—Dramsko društvo Abrašević, predstava in ples v avditoriju S. N. Doma.

24.—Koncert društva Planina v S. N. Domu v Maple Hts.

30.—Slovenska ženska Zveza, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Loška Dolina, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

MAJ

1.—Prireditev ob zaključku šolske sezone šole S. N. D. v avditoriju Doma na St. Clair Ave.

1.—Pevsko društvo Lira priredi spevoigro v šolski dvorani sv. Vida.

1.—Zbor Slovan priredi koncert v Društvenem domu na Re-

cher Ave.

1.—Društvo sv. Štefana št. 224 KSKJ priredi plesno veselico v šolski dvorani sv. Pavla na 40. cesti in St. Clair Ave.

1.—Koncert pevskega zbora "Cvet" v dvorani na Prince Ave.

1.—Društvo Pioneers HBZ, prireditev v obeh dvoranah S. N. Doma.

1.—Podružnica št. 10 SZZ priredi Materinsko proslavo v obeh dvoranah Slovenskega doma na Holmes Ave.

6.—Društvo sv. Jožefa priredi godbeni koncert v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

7.—Kuhinjski klub S. N. Doma v Maple Heights priredi plesno veselico.

7.—Častna straža SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

8.—Ilirija Junior High pevski zbor priredi koncert v počast materam v Slovenskem domu na Holmes Ave.

8.—KSKJ Ohio Boosters kegljaška liga, plesna veselica v S. N. Domu.

8.—Mladinski pevski zbor "Črički" priredi spomladanski koncert in materinsko proslavo v S. N. Domu na 80. cesti.

8.—Podružnica št. 41 SZZ obhaja osmo obletnico in materinsko proslavo v S. D. Domu na Waterloo Rd.

8.—Mladinski pevski zbor Skerjanci priredi Materinsko proslavo v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

14.—Podružnica št. 47 SZZ priredi Materinsko proslavo v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

14.—15.—Jugoslovanski kulturni vrt, prireditev v avditoriju in spodnji dvorani S. N. Doma.

15.—Slovesno praznovanje desetletnice Slovenske delavske dvorane na Prince Ave.

21.—Društvo Marije Magdalene št. 162 KSKJ priredi plesno veselico v Knausovi dvorani.

21.—White Motor Union Local 32, ples v avditoriju S. N. Doma.

22.—Pevsko društvo Lira priredi spevoigro v šolski dvorani sv. Vida.

22.—Pevski zbor društva

Zvon priredi pomladanski koncert v S. N. Domu na 80. cesti.

22.—Klub "Prijetelj narave," piknik na Stuškovi farmi.

28.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ obhaja 25-letnico obstanka v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

28., 29., 30.—Prireditev novega Slovenskega doma v Euclidu v domovih prostorih.

28., 29., 30.—Praznovanje 11-letnice obstanka skupnih društev fare sv. Vida, na prostorih stare cerkve na Norwood Rd. in Glass Ave.

29.—Mladinski pevski zbor Kraljički v Maple Heights priredi koncert v S. N. Domu, Maple Heights.

29.—Društvo sv. Ane št. 150 KSKJ praznuje 25-letnico društva v S. N. Domu na 80. cesti.

JUNIJ

5.—Desetletnica podružnice št. 21 SZZ v Jugoslovanskem narodnem domu v West Parku.

5.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ, piknik na Pintarjevi farmi.

5.—Bliss Coal Co. ima piknik na Stuškovi prostorih v Wickliffe, O.

12.—Piknik Slovenske mladinske šole SND na Močilnikarjevi farmi.

12.—Pevsko društvo Zvon priredi letni piknik na prostorih Maple Gardens.

12.—Društvo sv. Križa št. 214 KSKJ priredi piknik pri Zornu na Bradley Rd.

12.—Slovenska godba Bled priredi izlet na Stuškovo farmo v Wickliffe, O.

19.—Društvo Združeni bratje št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe.

19.—Društvo Na Jutrovem št. 477 SNPJ, piknik pri Joseph Zornu na Bradley Rd.

26.—Podružnica št. 49 SZZ ima piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe.

JULIJ

3.—Društvo Danica št. 34 SDZ ima piknik na Joe Zorn prostorih na Bradley Rd.

3.—Piknik Mladinskega pevskega zbora Slavčki na Stuškovi farmi v Wickliffe, O.

10.—Zadružni piknik na Močilnikarjevi farmi, ali piknik Slovenske zadružne zveze.

10.—Piknik mladinskega pevskega zbora Kanački na Zornovi farmi.

10.—Pevski zbor Sloga priredi izlet na Stuškove farme v Wickliffe.

17.—Zbor Slovan ima piknik na Močilnikarjevi farmi.

17.—Društvo Vrtec št. 11

SSPZ ima piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe.

24.—Klub slovenskih groceristov in mesarjev ima piknik na Pintarjevi farmi.

24.—Društvo Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ priredi piknik na Zornovih prostorih na Bradley Rd.

24.—Društvo Washington št. 32 SZS ima piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe, O.

31.—Piknik skupnik društev fare sv. Vida na Pintarjevi farmi.

31.—Piknik skupnih društev fare sv. Lovrenca na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

31.—Društvo Slovenski dom št. 6 SDZ, piknik na Stuškovi farmi.

AVGUST

7.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ, piknik na Stuškovi farmi.

7.—Piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.

SEPTEMBER

10.—Društvo Clairwoods št. 40 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

11.—Samostojna Zarja, 10-letnica, opera v avditoriju S. N. Doma.

12.—Pričetek konvencije S. D. Zveze v avditoriju S. N. Doma.

18.—Veliki koncert Združenih mladinskih pevskih zborov v S. N. Domu na St. Clair Ave.

21.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

OKTOBER

1.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

15.—Častna straža SDZ ima plesno veselico v avditoriju S. N. Doma.

23.—Mladinski pevski zbor Slavčki, koncert v avditoriju S. N. Doma.

22.—23d Ward Democratic Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

29.—Društvo Carniola Tent 1288 TM, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

30.—Jesenski koncert pevskega društva Zvon v S. N. Domu na 80. cesti.

30.—25-letnica Slovenske zadružne zveze v Slovenskem domu na Holmes Ave.; program popoldne in zvečer.

NOVEMBER

5.—Društvo sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

12.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

13.—Samostojni pevski zbor Zarja, opera in ples v avditoriju S. N. Doma.

19.—Carniola Hive št. 493 TM, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

20.—Podružnica št. 25 SZZ priredi ples in igro ob priliki desetletnice obstanka. Prireditev se vrši v S. N. Domu na St. Clair Ave.

DECEMBER

17.—Društvo Svobodomiselnih Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

31.—Društvo Zvon priredi zabavni večer v S. N. Domu na 80. cesti.

IZ DOMOVINE

—Huda nesreča na Igu. V vasi Staje pri Igu se je pripetila huda nesreča. S hišne strehe je padla 41 letna delavčeva žena Franciška Janželj, ter dohila hude poškodbe po glavi in telesu. Ljubljanski reševalni avto jo je prepeljal v bolnišnico.

—Zverinsko dejanje nezakonске matere. V Črešnjevcih pri Gor. Radgoni se je odigrala strašna žaloigra. Vinčarska hči Jaušovec Julijana je obesila svojega 9 letnega sina Jakoba v stanovanju na tramu, nakar si je tudi sama vzela življenje na

enak način in se obesila zraven svojega sina.

Pri Jaušovčevih so si bili že dalj časa v medsebojnem nesoglasju in so se v zadnjem času prepogosto pojavljali družinski prepiri. Tako so se v družini sprli ponovno v sredo 9. marca. Oče je Julijano omenjenega dne nekoliko zmerjal in ji naročil, da mora od hiše s svojim nezakonskim otrokom. Hčerko je ta grožnja zelo razburila. Pričela je iskati izhoda iz stiske. Pri tem je Julijana naredila strašen sklep.

Neko jutro nekaj pred sedmimi uro je zbudila Julijana svojega otroka kot običajno, rekoč, da naj se pripravi za šolo. Otrok je res vstal, starši Julijane pa so medtem odšli na delo. Julijana je takoj, ko je otrok vstal, pripravila vrv, jo navezala na tram pod stropom in otroka na nasilen način spravila na stol. Nato mu je vrgla vrv na vrat in stol mahoma izpodmaknila, da je otrok obvisel na vrvi. Po tem strašnem dejanju se je z drugo vrvjo obesila tik otroka še sama.

Ta čas so prišli domov starši in šli klicat Julijano in otroka k zajtrku. Ker se ni nihče odzval, so vstopili v sobo. Nudil se jim je strašen prizor. Našli so tudi poslovljeno pismo, v katerem pravi Julijana, da sta se z sinom za stalno poslovila in pustila prostor ostalim.

ONEVNE VESTI

Zvezna vlada naj razzodi o sedečem štrajku

Chicago, 26. marca. The Fansteel Metallurgical Co. se je obrnila na zvezno sodnišjo, ki naj odloči ali je sedeči štrajk postal ali ne. Kompanija je odslavila svoječasno 90 sedečih štrajkarjev, toda delavski vladni odbor je zapovedal kompaniji, da jih mora zopet sprejeti na delo. Štrajk se je začel 17. februarja, 1937, v Waukeganu, ko se je 97 delavcev, članov C. I. O. umije, polastilo tovarne in začelo s sedečim štrajkom, kjer so vztrajali, dokler jih ni policija preganala s plinskimi bombami. Kompanija je dotične ljudi odslavila, toda vladni delavski odbor je zapovedal, da morajo zopet dobiti delo. Kompanija trdi, da je proti ustavi Zed. držav, da bi se delavci polastili tovarne, in če je res tako, bo sedaj zvezna sodnišja razzodila.

Eksport ameriškega blaga se je dvignil

Washington, 26. marca. Trgovinski oddelek vlade naznanja, da se je tekom februarja meseca eksport ameriškega blaga jako dvignil. Razne države so v februarju mesecu kupile v Zedinjenih državah za \$99,-648,000 vrednosti blaga. Od 1. januarja pa do danes so Zedinjene države prodale ostalemu svetu za \$218,000,000 več blaga, kot so ga pa Zedinjene države kupile od ostalih držav. V istem času lanskega leta so Zedinjene države kupile za \$68,-000,000 več blaga od drugih držav, kot pa ga je kupil ostali svet v Ameriki. V februarju mesecu letos so razne države kupile v Ameriki \$25,000,000 vrednosti žita.

MALI OGLASI

Odda se

v najem soba poštenemu fantu. Vprašajte na 161 E. 61st St. (72)

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem Msgr. Vitus Hribarju za obiske za časa moje bolezni, dr. Franku Kernu za izdatno zdravniško pomoč in olajšanje bolezni, obenem pa tudi obilnim prijateljem za številne obiske in izraženo prijateljsko skrb. Končno hvala vsem, ki ste mi storili kaj dobrega ob času bolezni. Hvaležna

Apolonija Strauss
14021 Darwin Ave.

Družina ameriškega poslanika za Anglijo, Joseph P. Kennedyja, ki gre za očetom v London. Kennedy ima vsega skupaj devet otrok. Teh pet, ki so na sliki, je šlo v Anglijo sedaj, ostali pa gredo v poletju.

Avstrijska infanterija ima za zimo bele plašče in smučke, da je v sneženih pokrajinah manj vidna.

Zamenjana sinova

FRANCOSKI ROMAN

Ali človek ne bi iskal samote v najbolj strašni krizi življenja?"

"Prosekutor je mnenja, da ste hoteli biti sami, da tako lahko nemoteno odidete v Jonchere. Tekom dneva ste se izrazili: 'Ona se mi ne more ustavljati.' Koga ste imeli tedaj v mislih?"

"Nekoga, kateremu sem večer prej pisal, in ki mi je na pisanje tudi odgovoril. Izgovoril sem dotične besede, ko sem njeno pismo še vedno držal v rokah."

"Torej vam je dotično pismo poslala neka ženska?"

"Tako je."

"Kaj ste naredili s pismom?"

"Zažgal sem ga."

"Zdi se mi, da ste pismo zažgali, ker se vam je zdelo sumljivo in bi vas lahko zapletlo v neprijetne posledice."

"Nikakor ne, gospod; pismo je bilo popolnoma privatne vsebine."

Daburon je prepričan, da je tisto pismo napisala gospodi-

—

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
PREJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOFROGE IN MATERE

Frances Cos

ki je za vedno v Gospodu zaspala dne 28. marca, 1937.

Eno leto je minulo, odkar smo izgubili Tebe. Spomin na Tebe, draga, s žalostjo obhajamo.

Misl pa nas vse tolaži, da vidimo se v večnosti, tam, kjer večno Ti plačilo, božja roka sedaj deli.

Žalujoci

Frank Cos, soprog, in otroci.
Cleveland, Ohio, 28. marca, 1938.

VLOGE v tej posojilnici

zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in družbene vloge

Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;

POSILJA denar v staro domovino točno, po drevenih cenah;

OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke.

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM

Pohistvo in vse potrebščine za dom.

6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

čna d'Arlanges. Ali naj vpraša Alberta, če je njegova domneva resnična in pri tem zopet izgovori ime Klarica, ki je bilo tako strašno za njega? Sodnik si zakrije obraz z listino, tako da jetnik ni mogel opaziti njegovih potez.

"Kdo vam je pisal dotično pismo?" vpraša.

"Nekoga, katere imena ne morem ponoviti."

"Gospod," reče sodnik, z resnim glasom, "nikakor ne želim skrivati pred vami, da je vaš položaj zelo nevaren. Nikar ga še ne poslabšajte z vašo molčečnostjo. Vi ste bili pripeljani sem, da odgovorite na vsako vprašanje."

"Da, moje zadeve lahko omenim, toda ne zadev drugih."

Albert je na zadnje vprašanje odgovoril s suhim glasom.

Razdražljiv in vohunski način preiskave ga je začel mučiti.

Sodnikova vprašanja so padala nanj težje kot pa kovačevo kladivo na razbeljeno železo.

Toda tudi sodnika Daburona je jetnikova odpora resno prizadela. Že začne dvomiti v nezmotljivost detektivna Tabareta. Albert še ni podal svojega alibi. Kaj se skriva v tem zločinskem Albertu? Brez dvoma je držal v rezervi nepričakovanih udarcev, nekaj, čemur se ne bo moglo ustavljati.

"Priznati moram," misli sodnik, "da ga še nisem mogel ugnati." Potem pa hitro reče na glas:

"Nadaljujte! Kaj ste delali po večerji?"

"Šel sem na izprehod."

"Toda ne takoj. Ko ste izpraznili steklenico vina, ste kadili v obednici, kar je nekaj nenavadnega. Kakšne vrste smodke navadno kadite?"

"Trabuke."

"Ali se ne poslužujete pri tem ustnika, da ne pridejo vaše ustnice v dotik s tobakom?"

"Da, gospod," odvrne Albert zelo začuden radi tega načina zasliševanja.

"Ob katerem času ste zapustili hišo?"

"Okoli osme ure."

"Ali ste imeli s seboj dežnik?"

"Da."

"In kam ste bili namenjeni?"

"Korakal sem po ulicah."

"Sam brez kakšnega načrta za ves dolgi večer?"

"Da, gospod."

"Prosim vas, da mi podrobneje opišete svoj izprehod."

"Ah, gospod, težavno bo. Zapustil sem hišo, da se nekoliko s hojo razvedrim, da se nekoliko gibljem na zraku, da preženem otopelost, ki me je držala zadnje tri dni. Saj sem skoro glavo zgubil. Taval sem po ulicah —"

"Saj to je skrajno neverjetno," ga prekinje sodnik, toda v svoji notranjosti misli Daburon, da je vendar mogoče.

Ali ni on neke noči, ko je bežal od Klarice, taval vso noč po skoro vseh pariških ulicah? Kakšen odgovor bi on dal, če bi ga kdo drugo jutro vprašal, kje se je nahajal preteklo noč? Toda sodnik je na vse to že skoro pozabil.

Postal je zopet preiskovalni sodnik, resen, hladen, popolnoma miren.

"Torej," nadaljuje Daburon, "niste ves večer srečali nikogar, ki bi mogel pričati, da vas je videl na tem pohodu? Govorili niste z živo dušo. Nikamor niste šli, nikjer se niste oglasili, niti v kavarni ali

mogoče v gostilni ali v gledališču?"

"Ne, gospod."

"Hm, gospod, to bo zelo nevarno in nesrečno za vas. Omeniti vam moram, da je bila namreč vdova Lerouge umorjena natančno med osmo in dvajseto uro v torek ponoči. Sodnija to lahko dokaže, torej vas ponovno prosim, da osvežite svoj spomin in poveste vse, kar je v vašo lastno korist."

Da so dognali natančno uro in dan umora je osupnilo Alberta. Obupno si potegne roko preko čela, končno pa hladno odgovori:

"Zelo sem nesrečen, gospod, toda nobenih nadaljnjih podatkov vam ne morem predložiti."

Začudenje Daburona je preselilo vse meje. Ali res nima ta človek nobenega verjetnega odgovora? Prav ničesar? Ali je Albert v resnici tako duševno močan kot se mu je zdelo? Brez dvoma! In vendar so ga zasačili napravljenega. Niti v sanjah ne bi mogel misliti, da je mogoče, da njega obtožijo umora vdove. Zgoditi bi se moglo to le čudežnim potom.

Sodnik začne polagoma, kos za kosom, pregledovati razne predmete, katere so zaplenili v Albertovi sobi.

"Pustimo to zaenkrat," reče sodnik, "in poglejmo obe obtožbe, ki najbolj pričajo zoper vas. Ali poznate te predmete in lahko izjavite, da so vaša lastnina?"

"Da, gospod, vse to je moja last."

Vzemimo to pilo. Kdo jo je prelomil?"

"Jaz, gospod, ko sem se boril z gospodom Courtvois, ki lahko priča o tem dogodku."

"Vprašali ga bomo. In kje je sedaj drugi del pile?"

"Mi ni znano. Glede tega bi bilo dobro, če vprašate Lubina, mojega privatnega strežnika."

"Dobro. Povedal mi je, da je iskal drugi konec pile, toda ga ni mogel najti. Povedati vam moram namreč, da je dobila žrtev več udarcev s pilo, ki je bila prelomljena. O tem nam priča tudi konec tega blaga, ob katerega je morilec obrisal krvavo pilo."

"Rotim vas, gospod, da vpletete najbolj strogo preiskavo, da se najde drugi konec pile, kajti brez sledu ni mogla zginiti."

"Tozadevna povelja so že oddana. In tu lahko vidite na kosu papirja natančen vtis morilčevega čevlja. Primerjal sem ta vtis s podplatom vašega čevlja, in čudno, vtis je kot vliito enak vtisu na tem papirju. Enako je tudi s petami."

Albert je z največjo pozornostjo sledil slehernemu gibanju sodnika. Jasnno je bilo, da se je začel boriti proti nekakemu notranjemu strahu. Ali se ga je polastila ona panika, ki otopi zločince, katerim se je zločin že skoro dokazal? Na vse opazke sodnika je odgovarjal s kratkim:

"Res je, da, desnica je!"

"Čakajte," nadaljuje Daburon, "poslušajte, predno še kaj rečete. Zločinec je imel s seboj dežnik. Konica tega dežnika se je zarila v blato. Tu je dežnik in tu je blato. Na konici vašega dežnika smo dobili isto blato, ki se je nahajalo okoli hiše vdove Lerouge. Le primerjajte!"

"Vse to je, gospod," javlja Albert, "v resnici čudovito naključje."

"Hm, to se bo moralo dokazati; sedaj pa poglejte na konico te smodke, katero smo našli na licu mesta, kjer se je izvršil zločin. Povejte nam, katere vrste smodke je to in kako je zločinec kadil smodko?"

"Trabuka je, in kadilec je imel smodko v ustniku."

"Enaka kot ta," nadaljuje sodnik in pokaže konec smodke ter ustnik narejen iz mor-

ske pene in jantaria.

"Ah!" vzdihne Albert, "to je fatalno — v resnici čudovito naključje."

"Le potrpljenje! To še ni nič napram temu, kar vam imam še pokazati. Morilec vdove Lerouge je nosil rokavice,

katere ste imeli na vaših rokavicah. Ali niso popolnoma enake? Iste barve, istega izdelka?"

(Dalje prihodnjč.)

Susanna Winslow Perkins, hčerka delavske tajnice v Rooseveltovem kabinetu, Frances Perkins, se je poročila z Davidom Meredith Hare. Medene tedne bosta preživela na Jamajci.

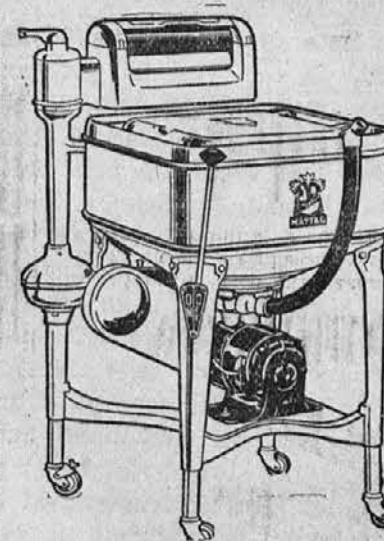
Hiša avstrijskega poslanstva v Washingtonu, je razobesila svastiko poleg avstrijske zastave, ko je Hitler zavel Avstrijo. Kmalu zatem je pa nemški poslanik prevzel vse avstrijske posle.

Dvojčici Carolyn in Carole Langston iz Orlando, Fla. sta zboleli in obe morali biti operirani na obeh za slično boleznijo, dasi vsaka na drugem očesu, ena namreč na desnem, ena na levem.

PRIHRANITE STROŠKE PRANJA
vsak teden z novimi, izboljšanimi

MAYTAGI

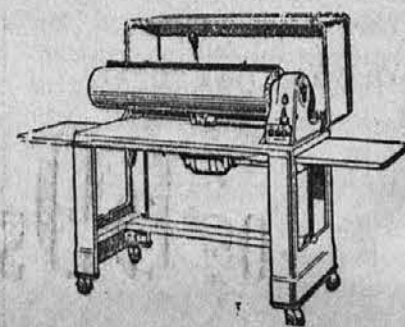

Vsak teden pere več varčnih žensk perilo doma v Maytagu. To je čista, hitra, in skrbna metoda. Iz enega kosa vlit aluminast čebur, prostor za nesnago, Gyrtator pralni obrat, valjni izzemalec in druge Maytagove izboljšave, zagotove čistejšo perilo po nižjih stroških za vsako pranje za več let.

Dobite si sedaj novi, izboljšani Maytag . . . boljši pralnik kot še kdaj in še vedno cenejši kot Maytag pred nekaj leti. Če se sam ne prodaja, ne obrzite ga. Radi ga vam bodo razkazali in razložili načrt lahkega odplačevanja.

novi MAYTAG likalnik

Vam prihrani polovico vašega časa in vse težko delo. Ima prstno ali kolenko kontrolno; termostatsko kontrolno vročino; in še mnogo drugih odličnih pritliklin, ki vam dajo boljše likanje, obenem s prihrankom časa in denarja. Vprašajte za poskusno likanje, ki vas ne stane nič.

MAYTAG ZA SAMO

\$69.50

Oglejte si model 110 moderni pralni stroj z Maytag kvaliteto

MANDEL HARDWARE

15704 Waterloo Rd.

Kenmore 1282

ODPRTO ZVEČER

NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostni in potni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je dne 27. februarja 1938 nagloma preminul preljubljeni brat

John Košiček

Bil je samec, star 57 let. Rojen je bil v Stranski vasi pri Žužemberku. K večnemu počitku smo ga položili dne 3. marca, 1938 iz Anton Grdina in Sinovi pogrebne kapele po opravljeni zadušnici v cerkvi sv. Pavla na E. 40 St. in na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo se prisrčno zahvaliti Rev. Joseph Mischu za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Frav lepa hvala družini Kramaršič za vse, kar so storili dobrega za pokojnega in za oskrbo pogreba. Ravno tako tudi lepa hvala vsem, ki so ga prišli pokropiti, vsem, ki so čuli in molili ob krsti ter vsem, ki so se udeležili pogreba.

Izkreno zahvalo naj prejmejo vsi, ki so položili krasne vence ob krsti kakor tudi lepa hvala vsem, ki so darovali za svete maše, kakor tudi lepa hvala vsem, ki so dali svoje automobile brezplačno pri pogrebu.

Obenem tudi lepa hvala Frank Toporis, Martin Vrečan, John Blatnik, Nick Plavac, Mr. Smajdek, Nick Hranilovich, ki so nosili krsto in ga položili k večnemu počitku.

Lepa hvala pogrebniemu zavodu Anton Grdina in Sinovi za prijazno postrežbo in za izvrstno vodstvo pogreba.

Tebi, preljubljeni brat, pa v globoki žalosti želimo, da počivaš mirno. Večna luč naj Ti sveti in naj Ti bo lahka ameriška zemlja.

Žalujoci ostali:

Louis, brat; Marija, sestra; oba v stari domovini.

Cleveland, Ohio, 28. marca 1938.